

STUDIJA SLUČAJA: ZAPOŠLJAVANJA NA OSNOVU UREDBE O PODSTICANJU DIREKTNIH INVESTICIJA

I: UVOD: U predizbornom periodu 2016. godine Vlada Crne Gore je pokrenula nekoliko projekata za dodjelu državne pomoći privatnom sektoru, koja su omogućavala nova zapošljavanja. Jedan od tih projekata pokrenut je na osnovu Uredbe o podsticanju direktnih investicija.

II: ODLUKA O DODJELI NOVCA PO OSNOVU PODSTICANJA DIREKTNIH INVESTICIJA U IZBORNOM PERIODU: Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj krajem jula 2016. godine, odnosno 16 dana nakon što su raspisani parlamentarni izbori u Crnoj Gori¹, donijela odluku kojom je za šest kompanija odobrila isplatu sredstava u iznosu od blizu dva miliona eura, a čiji je cilj podsticanje direktnih investicija i zapošljavanje.²

Ova odluka je donijeta u vezi javnog poziva za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticanje direktnih investicija koji je raspisan u martu 2016. godine, a na osnovu inovirane verzije Uredbe o podsticanju direktnih investicija, Vladinog dokumenta kojim se žele otvoriti nova radna mjesta i doprinijeti privrednom i regionalnom razvoju Crne Gore.³

Po javnom pozivu su odabrani projekti ukupne vrijednosti 20,4 miliona eura koji treba da obezbijede zaposlenja 286 lica, ali će na osnovu Vladine odluke iz jula 2016. dio novca biti isplaćen u izornoj godini.

III: NAJVIŠE NOVCA ZA KOMPANIJE POVEZANE SA VLADAJUĆOM PARTIJOM: Od šest izabranih kompanija, najmanje dvije se mogu direktno povezati sa vladajućom Demokratskom partijom socijalista. Tako je planirano da čak 630 hiljada eura u izornoj godini bude isplaćeno kompanijama „Meso-promet“ iz Bijelog Polja i „Comp-Commerc“ iz Nikšića, koje su u vlasništvu istaknutih članova Demokratske partije socijalista Hilmije France⁴ i Ranka Jovovića.⁵

Funkcioner DPS-a Ranko Jovović u društvu bivšeg ministra poljoprivrede Petra Ivanovića

Bjelopoljskoj kompaniji su ukupno odobrena sredstva u iznosu od 560 hiljada eura, a obavezala se da do kraja 2016. godine zaposli 70 osoba u sektoru mesne industrije. Podaci o finansiranju izborne kampanje vladajuće partije pokazuju da je Franca svoju partiju u avgustu 2016. godine pomogao donacijom od dvije hiljade eura.⁶ Nikšićkoj kompaniji je za potrebe rekonstrukcije hotela „Onogošt“ u Nikšiću odobren ukupni podsticaj u iznosu od 350 hiljada eura za zapošljavanje 50 lica, od kojih će 10 biti zaposleno 2016. godine.

¹ Parlamentarni izbori u Crnoj Gori raspisani su 11. jula 2016. godine, a održani 16. oktobra 2016. godine

² Saopštenje sa sajta Sekretarijata za razvojne projekte Vlade Crne Gore objavljeno dana 29. jula 2016. godine, link: (<http://www.srp.gov.me/vijesti/163810/Vlada-Crne-Gore-donijela-Odluku-o-dodjeli-sredstava-za-podsticanje-direktnih-investicija.html>)

³ Javni oglas za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticanje direktnih investicija, objavljen na sajtu Sekretarijata za razvojne projekte Vlade Crne Gore, 11. marta 2016. godine: <http://www.srp.gov.me/vijesti/158735/Javni-oglas-za-ucesce-u-postupku-dodjele-sredstava-za-podsticanje-direktnih-investicija.html>

⁴ Spisak članova Glavnog odbora DPS-a, link: <http://www.dps.me/nasa-partija/glavni-odbor>

⁵ Spisak članova Opštinskog odbora DPS-a u Nikšiću, link: <http://www.dps.me/opstine/niksic/optinski-odbor>

⁶ Petnaestodnevni izvještaj DPS-a o priložima u kampanji za parlamentarne izbore 2016. godine, objavljen na sajtu Agencije za sprječavanje korupcije, link: (<http://www.antikorupcija.me/me/kontrola-politickih-subjekata-izbornih-kampanja/registri/petnaestodnevni-izvjestaji-prilozima-kampanji/>)

Ostale četiri kompanije kojima je odobrena isplata sredstava za podsticanje investicija u 2016. godini će zajedno dobiti manje novca u 2016. godini u odnosu na dvije kompanije u vlasništvu funkcionera vladajuće partije. Tako je za druge firme izdvojena 521 hiljada eura, kao podrška za otvaranje 77 radnih mjesta. Sredstva su odobrena firmama „Milkraft Leche“, „Hemomont“, „Dima Engineering“ i „Bekom Co“.⁷

IV: U IZBORNOJ GODINI VLADA SNIZILA KRITERIJUME ZA DODJELU SUBVENCIJA: Vlada je prvi put donijela Uredbu o podsticanju direktnih investicija u januaru 2015. godine.⁸ Dokumentom je uređen način pružanja finansijske podrške za projekte koji podrazumijevaju otvaranje novih radnih mjesta na neodređeno vrijeme i doprinose privrednom i regionalnom razvoju Crne Gore, a kao jedan od ključnih kriterijuma za odabir budućih investicija bila je predviđena njihova održivost. Međutim, već krajem 2015. godine Vlada je izmijenila Uredbu o direktnim investicijama⁹ i eliminisala kriterijum održivosti projekta, čime je znatno snizila ukupne kriterijume za dodjelu subvencija.

Kada se uporede neizborna 2015. godina i izborna 2016. godina može se zaključiti da je Vlada u izornoj godini ranije pokrenula čitav postupak i opredijelila znatno više sredstava, time i veći broj zaposlenja, od kojih je dio mogao da bude realizovan direktno u predizbornom periodu.

Tako je javni poziv za prijavu projekata u 2015. godini objavljen početkom jula,¹⁰ dok je rok za njihovo podnošenje bio septembar iste godine, a kasnije je pomjeren za početak oktobra. U 2016. godini javni poziv je objavljen već u martu, a rok za prijave je bio sredina maja,¹¹ što znači da je Vlada imala mogućnost donošenja odluke o dodjeli sredstava baš u predizbornom periodu. Pored toga, odobrena suma u 2015. godini iznosila je 362 hiljade, a u izornoj godini gotovo dva miliona eura, dok je značajna razlika i u pogledu broja zaposlenih – 103 odobrenih zaposlenja u 2015. godini, za razliku od 286 zaposlenja koja su odobrena javnim pozivom sprovedenim tokom 2016. godine.

	Neizborna 2015	Izborna 2016
Datum objave Javnog poziva	jul 2015.	mart 2016.
Rok za prijavu	oktobar 2015.	maj 2016.
Odobrena suma	362 hiljada eura	1,9 miliona eura
Broj novozaposlenih lica	103	286

Tabela 1: Veći iznos sredstava i broja zaposlenja u izornoj godini

Inače, na sjednici Vlade Crne Gore od 28. jula 2016. godine, kada je donijeta odluka o dodjeli subvencija, iz prateće dokumentacije se vidi da opredijeljena sredstva po budžetu za 2016. godinu nijesu bila dovoljna za program podsticanja direktnih investicija, već da po tom osnovu nedostaje 211 hiljada eura.

*Autor: Istraživački centar MANS
Podgorica, oktobar 2016. godina*

⁷ Informacija o aktivnostima u vezi sa Javnim oglasom za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticanje direktnih investicija broj: 02/2-45/7 objavljenim dana 11. marta 2016. godine, pripremljena za potrebe održavanja sjednice Vlade Crne Gore dana 27. jula 2016. godine

⁸ Službeni list Crne Gore broj 08/15, link: <http://www.sluzbenilist.me/PravniAktDetalji.aspx?tag=%7B56966526-2ACE-4CC5-B10B-CF7074988B0D%7D>

⁹ Službeni list Crne Gore broj 80/15, link: <http://www.sluzbenilist.me/PravniAktDetalji.aspx?tag={4AC07D81-74E1-402B-9D36-6ECC6D7AC30C}>

¹⁰ Pogledati na: <http://www.srp.gov.me/vijesti/150548/I-Javni-oglas-za-ucesce-u-postupku-dodjele-sredstava-za-podsticanje-direktnih-investicija.html>

¹¹ Pogledati na: <http://www.gsv.gov.me/pretraga/158751/Javni-oglas-za-ucesce-u-postupku-dodjele-sredstava-za-podsticanje-direktnih-investicija.html>